

TRŽIŠTE KAPITALA

04

U prvoj polovini 2018. godine na Montenegroberzi ostvareno je 81,8 miliona eura prometa, što je za 179,6% više u odnosu na isti period prethodne godine.

Prosječni mjesečni promet je iznosio 13,6 miliona eura, što je više od prosječnog mjesečnog prometa ostvarenog u istom periodu 2017. godine (4,9 miliona eura).

Ukupan broj transakcija je iznosio 1.742 i bilježi godišnji pad od 50%.

U prvoj polovini 2018. godine na Montenegroberzi realizovane su dvije blok trgovina ukupne vrijednosti 69 miliona eura, što predstavlja 84,4% ukupnog prometa. U odnosu na prethodnu godinu vrijednost realizovanih blok trgovina je veća za 66,7 miliona eura. Održane su dvije aukcije za paket akcija čija je vrijednost iznosila 1,4 miliona eura.

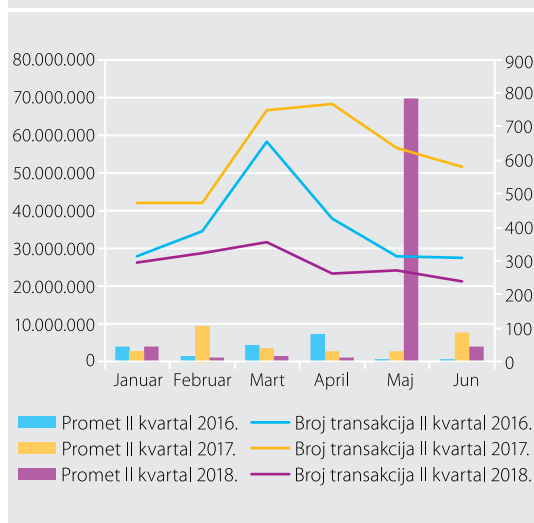
Cjelokupan promet je ostvaren kroz sekundarnu trgovinu.

Struktura prometa

U strukturi prometa ostvarenog u prvoj polovini 2018. godine, najveće učešće od 96,8% bilježi promet akcijama kompanija, što je za 42 p.p. više nego u istom periodu prethodne godine, dok je učešće prometa raznim vrstama obveznica iznosilo 3%, i bilježi smanjenje od 22,1 p.p. na godišnjem nivou. Preostalih 0,2% ukupnog prometa odnosilo se na promet akcijama investicionih fondova, čije je učešće smanjeno za 19,9 p.p. (grafik br. 4.2).

Grafik 4.1

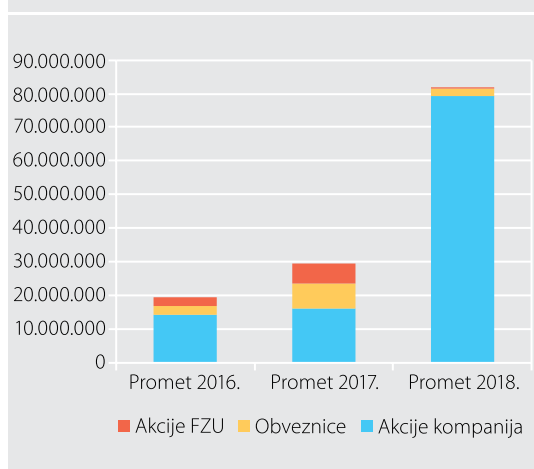
Ukupan promet (lijeva skala) i broj transakcija (desna skala) na Montenegroberzi prva polovina 2016, 2017. i 2018. godine

Izvor: Montenegroberza

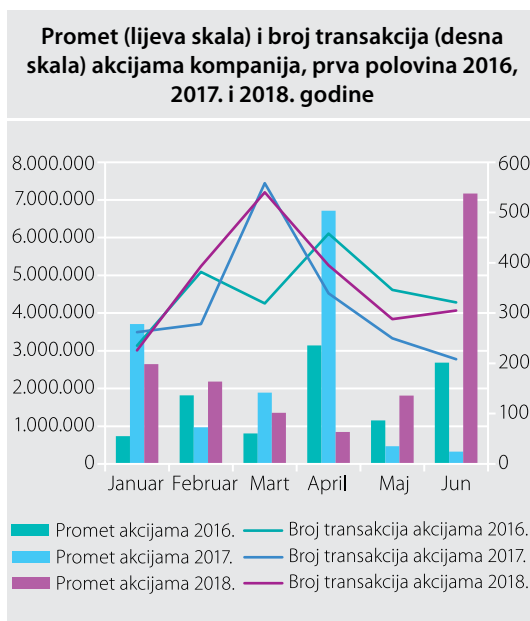
Grafik 4.2

Struktura prometa na Montenegroberzi, prva polovina 2016, 2017. i 2018. godine

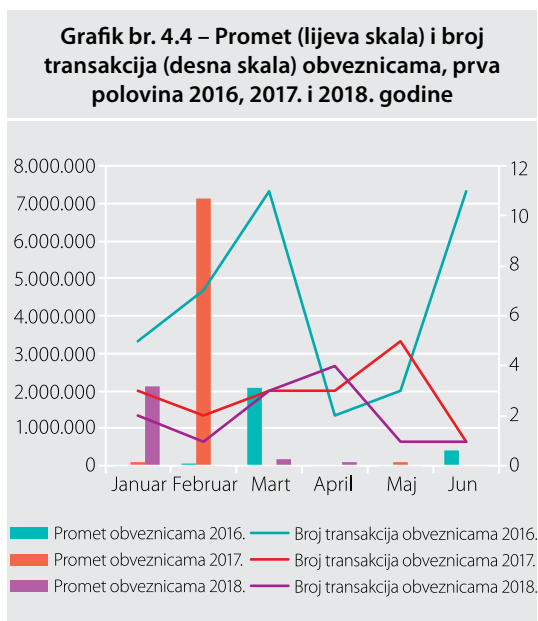
Izvor: Montenegroberza

Grafik 4.3

Izvor: Montenegroberza

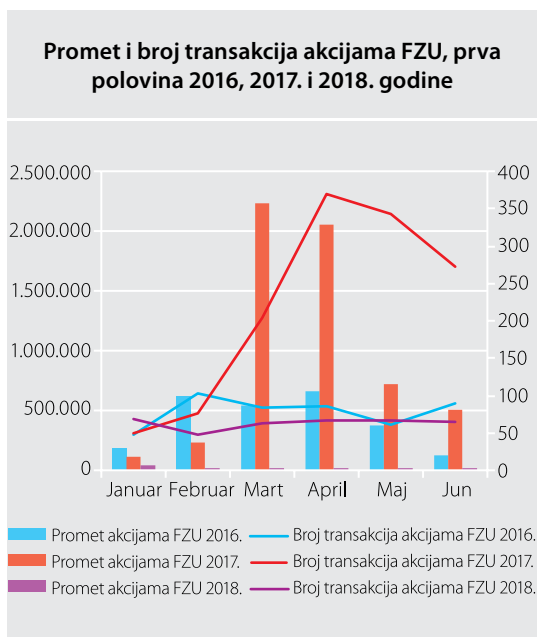
Grafik 4.4

Izvor: Montenegroberza

Ukupan promet akcijama kompanija u iznosu od 79,1 milion eura¹⁶ ostvaren je kroz 1.348 transakcija, što predstavlja 77,4% ukupno realizovanih transakcija u posmatranom periodu. Ostvareni promet akcijama kompanija bio je veći za 394,3% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je broj realizovanih poslova smanjen za 37,2% (grafik br. 4.3).

Grafik 4.5

Izvor: Montenegroberza

Promet obveznicama je tokom prve polovine 2018. godine iznosio 2,5 miliona eura, što je za 4,9 miliona eura ili 66,1% manje nego u istom periodu prethodne godine. Cjelokupan promet obveznicama je realizovan kroz 12 transakcija (grafik br. 4.4).

Od ukupnog prometa obveznicama, najveći dio od 87,4% se odnosio na promet državnim obveznicama, dok se 12,6% odnosilo na promet korporativnim obveznicama.

Trgovina akcijama fondova zajedničkog ulaganja (FZU) u prvih šest mjeseci 2018. godine iznosila je 146.847 eura, i realizovana je kroz 382 transakcije. Ostvareni promet akcijama FZU bio je za 97,5% niži u odnosu na isti period prethodne godine (grafik br. 4.5). Najveći promet ostvaren je trgovinom akcijama ZIF Trend AD Podgorica (97.801 eura), što predstavlja 66,6% od ukupnog

¹⁶ Uključujući blok poslove i aukcije za paket akcija.

prometa akcijama fondova zajedničkog ulaganja ostvarenog u prvoj polovini 2018. godine.

Berzanski indeksi

Na kraju drugog kvartala 2018. godine, oba indeksa su bila manja u odnosu na kraj prethodne godine, kao i na godišnjem nivou (grafik br. 4.6).

Vrijednost indeksa Monex¹⁷ na kraju juna iznosila je 9.904,04 i bila je niža od vrijednosti ostvarene na kraju prethodne godine za 271,39 indeksnih poena ili 2,7%. U poređenju sa istim periodom prethodne godine vrijednost ovog indeksa je niža za 1.424,52 indeksnih poena ili 12,6%.

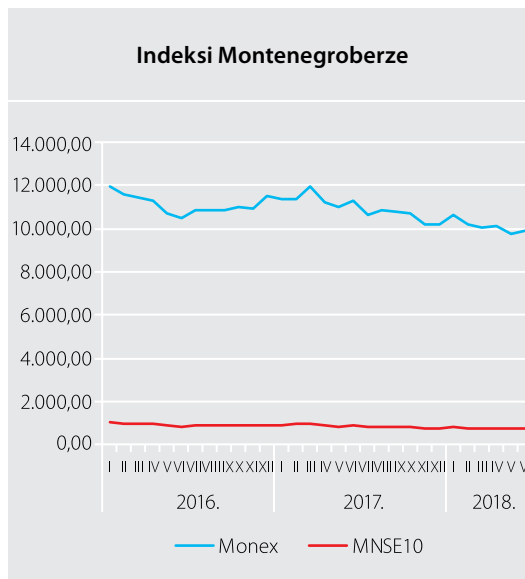
Vrijednost indeksa MNSE10¹⁸ na kraju juna iznosila je 770,24 indeksnih poena i bila je niža od vrijednosti ostvarene na kraju prethodne godine za 6,45 indeksnih poena ili 0,8%. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, vrijednost ovog indeksa je niža za 114,46 indeksnih poena ili 12,9%.

Kapitalizacija

Ostvarena tržišna kapitalizacija na Montenegroberzi na kraju juna 2018. godine iznosila je 3.021,1 milion eura. Tržišna kapitalizacija zabilježila je rast od 5,8% u odnosu na kraj prethodne godine, dok je na godišnjem nivou niža za 6,8% (grafik br. 4.7).

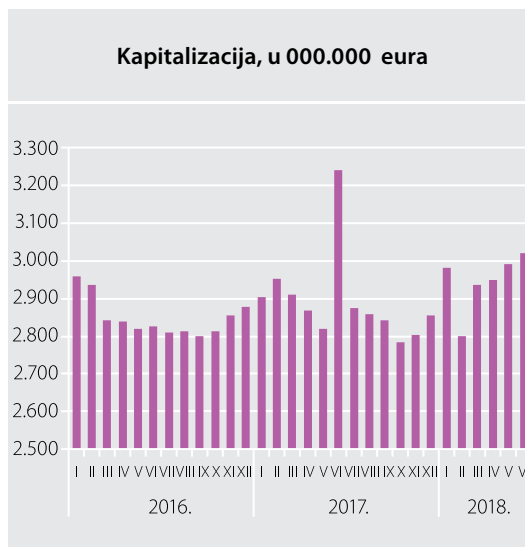
Likvidnost mjerena koeficijentom obrta sredstava na Montenegroberzi u junu 2018. godine iznosila je 0,001318, i bila je veća u odnosu na decembar 2017. godine kada je iznosila 0,001720, kao i u poređenju sa junom 2017. godine kada je iznosila 0,002370.

Grafik 4.6

Izvor: Montenegroberza

Grafik 4.7

Izvor: Montenegroberza

¹⁷ MONEX je opšti (benchmark) indeks Montenegroberze sa ciljem da u što preciznijoj mjeri opiše kretanje cijena akcija na berzanskom i slobodnom tržištu „Montenegroberze“ AD Podgorica. Indeks MONEX predstavlja nasljednika indeksa MONEX20 koji sa novom metodologijom ima više kompanija u svojoj indeksnoj korpi.

¹⁸ MNSE10 je vodeći indeks (blue-chip) Montenegroberze s ciljem da u što preciznijoj mjeri opiše kretanje cijena najreprezentativnijih akcija na berzanskom i slobodnom tržištu „Montenegroberze“ AD Podgorica. U njegov sastav ulazi deset „najboljih“ kompanija sa crnogorskog tržišta.

Boks 4.1 – Regionalne berze, odabrani pokazatelji poslovanja

U toku prvih šest mjeseci 2018. godine, na četiri berze regiona ostvaren je rast, dok je na dvije berze zabilježen pad prometa. Najveći rast, u odnosu na prvih šest mjeseci prethodne godine, zabilježen je na Makedonskoj berzi (234,1%), zatim na Montenegroberzi (179,6%), Beogradskoj berzi (26,8%), dok je na Ljubljanskoj berzi ostvaren rast prometa od 5,6%. Pad prometa ostvaren je na Sarajevskoj berzi (62,4%) i Zagrebačkoj berzi (35,3%). Posmatrano na godišnjem nivou, tri berze u regionu su ostvarile rast u broju transakcija, dok su tri zabilježile pad tokom prve polovine 2018. godine (tabela br. 1).

Tabela 1

Promjene prometa i ostvarenih transakcija na regionalnim berzama u %		
Naziv berze	Relativan odnos prometa I-VI 18/I-VI 17.	Relativan odnos broja transakcija I-VI 18/I-VI 17.
Beogradska berza	26,8	6,5
Zagrebačka berza	-35,3	-54,0
Sarajevska berza	-62,4	2,0
Makedonska berza	234,1	65,0
Ljubljanska berza	5,6	-31,3
Montenegroberza	179,6	-50,0

Izvor: Izvještaji regionalnih berzi

U odnosu na kraj 2017. godine, tri berze u regionu bilježe pad berzanskog indeksa, dok su tri berze ostvarile rast. Najveći pad je zabilježio indeks Beogradske berze (-3,5%), dok je najveći rast ostvario indeks Makedonske berze (31,3). U odnosu na isti period prethodne godine, četiri regionalne berze bilježe pad berzanskog indeksa, dok su dvije zabilježile rast (tabela br. 2).

Tabela 2

Promjene odabranih indeksa regionalnih berzi			
Naziv berze	Naziv indeksa	% promjena	
		VI 2018. XII 2017.	VI 2018/ VI 2017.
Beogradska berza	BELEX15	-3,5	-3,1
Zagrebačka berza	CROBEX	-1,4	-2,6
Sarajevska berza	SASX-10	8,1	-1,0
Makedonska berza	MBI10	31,3	46,0
Ljubljanska berza	SBITOP	10,0	11,4
Montenegroberza	MONEX	-2,7	-12,6

Izvor: Izvještaji regionalnih berzi

U odnosu na kraj 2017. godine, rast tržišne kapitalizacije zabilježen je na četiri berze, dok ostale dvije berze bilježe pad, pri čemu je najveći pad zabilježen na Beogradskoj berzi (4,7%), a najveći rast je zabilježen na makedonskoj berzi (11,6%). Na godišnjem nivou, pad je ostvarila Beogradska berza (4,2%), dok su ostale regionalne berze zabilježile rast (tabela br. 3).

Tabela 3**Poređenja tržišnih kapitalizacija regionalnih berzi**

Naziv berze	VI 2018/XII 2017.	VI 2018/ VI 2017.
Beogradska berza	-4,7	-4,2
Zagrebačka berza	-0,8	0,4
Sarajevska berza	9,9	3,1
Makedonska berza	11,6	24,0
Ljubljanska berza	10,5	8,4
Montenegroberza	5,8	6,8

Izvor: Sajtovi regionalnih berzi